

SITRA

Pääomasijoittaminen:

- rahoitusta innovaatiosta liiketoiminnaksi

- Pääomasijoittaminen Suomessa
- Miten saan rahoitusta?
- Edellytykset?
- Liiketoimintasuunnitelma
- Toimenpiteet
- Sopimukset

Anu Nokso-Koivisto Sitra 7.2.2002

SITRA

Mitä on pääomasijoittaminen?

- Yritys ottaa ulkopuolisen, ammattimaisen sijoittajan vähemmistöosakkaaksi.
- Lisärahoituksen turvin yritys kykenee kasvamaan nopeammin kuin oman tulorahoituksen turvin.
- Usein 'aikaikkuna' markkinoille on niin lyhyt, että ulkopuolista rahoitusta saatetaan tarvita merkittävästikin.
- Pääomasijoittaja tuo yritykseen osaamista ja kontakteja.
- Osakassopimuksessa sovitaan yhtiön hallinnosta (yleensä pääoma sijoittaja haluaa yhden hallitus-paikan), yksimielisyysperiaatteesta ja irtautumisesta.

SITRA

Pääomasijoitusten ominaispiirteitä

- Pääomasijoittaminen on sijoitusten tekemistä sellaisiin julkisesti noteeraamattomiin yrityksiin, joilla on hyvät kehittymismahdollisuudet.
- Sijoitukset eivät ole pysyviä, vaan sijoittaja pyrkii irrottautumaan yrityksestä sovitun suunnitelman mukaisesti.
- Pääomasijoittamisessa käytetään oman pääoman ehtoisia sijoituksia, välirahoitusta sekä niitä täydentäviä vakuudettomia rahoitusinstrumentteja.
- Pääomasijoittaja edistää tarjoamallaan lisäarvolla yrityksen arvonnousua.

SITRA

Pääomasijoitusprosessi

Kohdeyrityksen etsintä ja valinta

- Hallitustyöskentely
- Yritysjärjestelyt
- Rahoitusjärjestelyt
- Kotimaiset ja kansainväliset yhteydet
- Asiantuntijaverkko

Kohdeyrityksen kehittäminen

- Listautuminen
- Myynti uusille omistajille
- Sijoittajan osuuden lunastus

SITRA

Pääomasijoitusyhtiön rahistorakenne

SITRA

Pääomasijoitusprosessi

Pääomasijoittaja tarjoaa yritykselle

- Yrityksen kasvun edellyttämä rahoitus
- Vahva sitoutuminen yrityksen kehittämiseen:
  - hallitustyöskentely
  - strateginen johtaminen
  - operatiivisen johtamisen tukeminen
  - verkostoverkosto (kotimaa ja ulkomaat)
  - toimialatuntemus
  - yritysjärjestely- ja rahoitusosaaminen
- Uskottavuuden lisääntyminen yrityksen kotimaisten ja ulkomaisten sidosryhmien näkökulmasta (rahoittajat, tavarantoimittajat ja asiakkaat)
- Yrityksen tukeminen sen siirtyessä aikaisemmasta kehitysvaiheesta seuraavaan sekä kehityksen edellyttämän pääomarakenteen suunnittelemisen

Pääomasijoittajan edellytykset:

- hyvä johto
- hyvä liiketoimintakonsepti
- uskottava Business Plan
- kansainvälinen potentiaali
- kasvumahdollisuus
- exit (irtautumismahdollisuus)

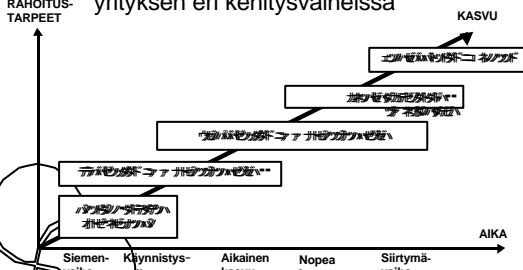
Pääomasijoittajan sijoituskriteerit:

- yrittäjän osaaminen ja kokemus
- avainhenkilöiden osaaminen ja kokemus
- toimialaosaaminen ja -tuntemus
- yrityksen kilpailukyky
- markkinapotentiaali
- yrityksen kassavirta
- taloudelliset menestymisen edellytykset
- tuotto-odotukset
- hyvät irtautumismahdollisuudet

Neuvottelut pääomasijoittajan kanssa aloitetaan liiketoimintasuunnitelmalla, jossa esitetään ainakin:

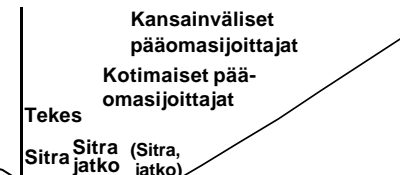
- yrityksen liikeidean kuvaus
- selvitys lähivuosien pääoman tarpeesta
- tiedot tuotteista, palveluista ja teknologiasta
- markkinatiedot
- asiakaspotentiaalin ja ansaintalogiikan kuvaus
- yrityksen historia tuloslaskelmineen, taseineen ja liitetietoineen
- yrityksen tulevaisuutta koskevat tuloslaskelma-, tase-, kassavirta- ja käyttö- ja pääomaennusteet
- avainhenkilöiden taustat
- selvitys mm materiaalioloista

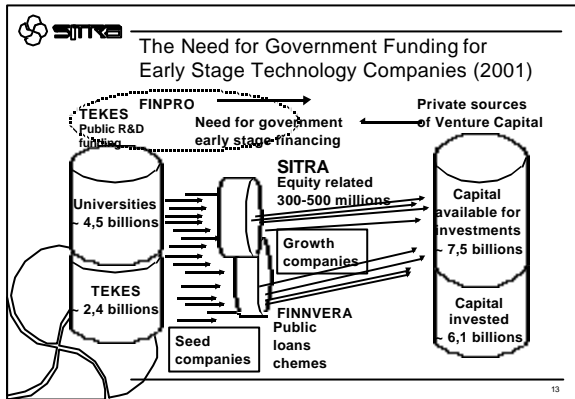
Oman pääoman ehtoinen rahoitus yrityksen eri kehitysvaiheissa

Sitran yritysrahoituksen toiminta-alue

Sitran rooli julkisena rahoittajana:

SITRA

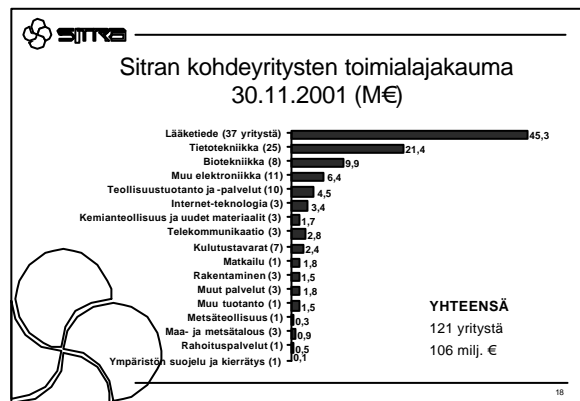
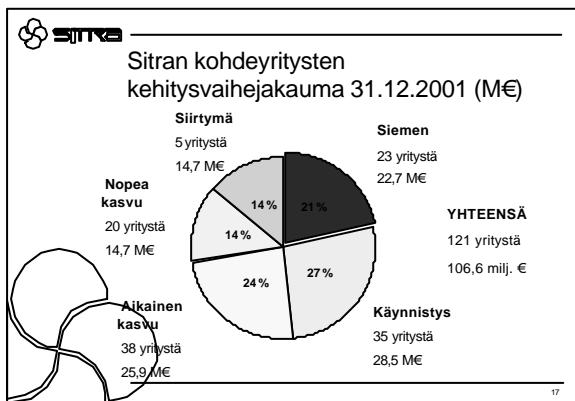
Sitran visio

Sitra on luova ja joustava edelläkävijä-organisaatio, joka pyrkii siihen, että tavallisella suomalaisella ihmisellä olisi nykyisyyttä parempi tulevaisuus.

14

- SITRA**
- ### Sitran toimintaloheet
- Yritysrahoitus
  - Siemenrahoitus ja teknologian kaupallistaminen
  - Rahastosijoitukset
  - Tutkimus ja innovatiivinen toiminta
  - Koulutus
- 15

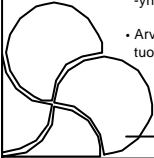
- SITRA**
- ### Sitran panostukset teknologiayritysten rahoitukseen ja niiden kansainvälistämiseen 30.11.2001 mennessä
- Yli 200 kohdeyritykseen on sijoitettu yhteensä n. 175 milj. euroa.
  - Alueellisiin rahastoihin on sijoitettu n. 19 milj. euroa.
  - Kotimaisiin ja kansainvälisiin pääomasijoitusrahastoihin tehdyt sijoitussitoumukset ovat yhteensä n. 120 milj. euroa.
  - Teknologian kaupallistamisyhtiöihin n. 3,5 milj. euroa.
  - **YHTEENSÄ** lähes 318 milj. euroa
- 16

Rahoitusmuodot ja -ehdot

1/2

- Sitra rahoittaa yritystoiminnan alkuvaiheen riskiä (usein Tekesin kanssa)
- Vähemmistösisijoituksia, yleensä omistus 10 - 40 %
- Osakepääomasijoitus/pääomalaina/vaihtovelkakirjalaina -yhdistelmiä
- Arvonnousuun perustuva riskiin suhteutettu tuotto-odotus jokaiselle sijoitukselle

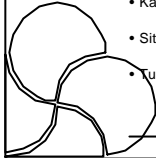

19

Rahoitusmuodot ja -ehdot

2/2

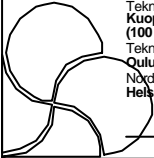
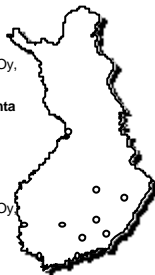
- Osallistuminen hallitustyöskentelyyn, myös muuta aktiivista kehittämistä
- Myöhemmät rahoitusvaiheet pyritään ohjaamaan yksityisille rahoittajille ja antamaan kehittämisvastuuta myös niille.
- Kansainvälisen verkoston hyödyntäminen
- Sitra irtautuu n. 5 - 7 vuoden kuluttua
- Tuoton maksaa yleensä yrityksen ulkopuolinen taho

20

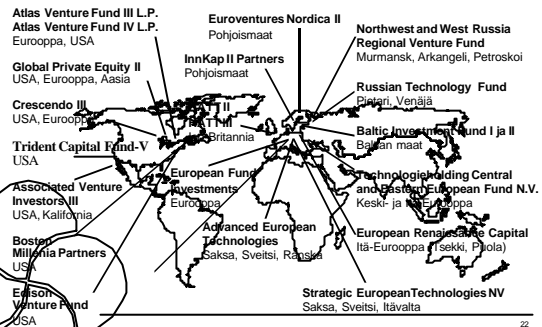
Sitran alueelliset hallinnointiyhtiöt

- Aboa Venture Management Oy, Turku, Pori (25,2 %)
- Indekon Management Oy, Helsinki, Lahti, Lappeenranta (100 %)
- Sentio Invest Oy, Tampere (100 %)
- Teknia Invest Oy, Kuopio, Joensuu, Mikkeli (100 %)
- Teknoventure Management Oy, Oulu (100 %)
- Nordia Management Oy, Helsinki (100 %)

21

Sitran kansainväliset rahastosijoitukset

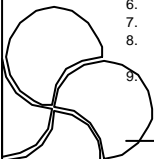
22

Osakassopimus

SISÄLLYSLUETTELO

1/4

1. Osapuolet
2. Sopimuksen tausta
3. Sopimuksen tarkoitus
4. Henkilöosakkaiden ja Yhtiön Sijoittajalle toimittamat asiakirjat
5. Henkilöosakkaiden vakuutukset
6. Uusi yhtiöjärjestys
7. Yhtiön rahoitus
8. Merkintäoikeudet myöhemmissä osakepääoman korotuksissa
9. Varojen käyttö

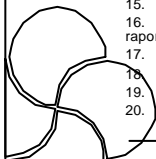
23

Osakassopimus

SISÄLLYSLUETTELO

2/4

10. Yhtiöstä myytävä omaisuus
11. Osakekirjat
12. Osakekirjojen panttauskielto
13. Päätöksenteko yhtiökokouksessa
14. Yhtiön hallitus
15. Päätöksenteko hallituksessa
16. Hallituksen ja toimitusjohtajan välinen työnjako ja raportointi
17. Toimitusjohtaja
18. Tilintarkastus
19. Osingonjako
20. Muut osakkeenomistajien oikeuksiin liittyvät sopimukset

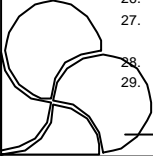
24

Osakassopimus

SISÄLLYSLUETTELO

3/4

21. Immateriaalioikeudet ja taitotieto
22. Yleisvelvoite
23. Salassapito
24. Viranomaisilmoitukset
25. Vakuutukset
26. Tiedonsaantioikeus
27. Osakkeiden myynti ja Sijoittajan irtautuminen sijoituksestaan (exit)
28. Kovenantit
29. Kilpailukieltö

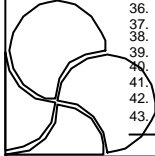
25

Osakassopimus

SISÄLLYSLUETTELO

4/4

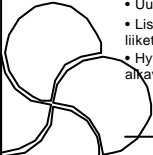
30. Henkilöosakkaiden työpanos
31. Osapuolten kustannukset
32. Muutosten tekeminen
33. Tulkintajärjestys
34. Sopimuksen voimassaolo
35. Koko sopimus
36. Oikeuksien käyttämättä jättäminen
37. Sopimuksen osittainen pätemättömyys tai mitättömyys
38. Sopimuksen siirtäminen
39. Tiedoksiannot
40. Sopimusrikkomus ja sopimussakko
41. Erimielisyydet
42. Sovellettava laki
43. Sopimuskappaleet

26

Tulevaisuuden näköaloja

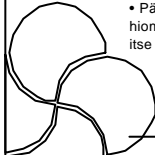
- Yksityiset sijoittajat valikoivat kohteet entistä tarkemmin.
- Pienten ns. yhden tuotteen yritysten vaikea saada rahoitusta.
- Pienille tarvitaan uusia malleja rahoituksen lisäksi (mm. Sitra kehrittelee).
- Ulkomaiset sijoittajat usein kiinnostuneita teknologiasta -> ensimmäisten kierrosten rahoitus kotimaasta.
- Uusia toimialoja syntyneissä, esim. mobiiliviihde (sisältö).
- Listautuminen vaikeutunut -> "tarinan" sijaan kunnan liiketoimintasuunnitelma.
- Hyvät hankkeet saavat edelleen rahoitusta ja on useita alkavista yrityksistä kiinnostuneita rahoittajia.

27

Mitä tehdä?

- Kokoa tiimi ja miettikää yhdessä tuote/tuotteet/ markkinat/asiakkaat.
- Miettikää kilpailuetu, mihin perustuu ja onko kestävä.
- Netistä liiketoimintasuunnitelmamalleja
- Liiketoimintasuunnitelman tekemisen jälkeen yhteys pääomasijoittajaan -> prosessi lähtee liikkeelle.
- Pääomasijoittajat avustavat liiketoimintasuunnitelman hiomisessa ja muun rahoituksen keräämisessä, jos ovat itse kiinnostuneita.

28